

บทที่ 5

การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์

การศึกษาสื่อมวลชนโดยใช้ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นการศึกษาที่มองว่า ผู้รับสารไม่ได้เป็นเพียงผู้รับเอาอิทธิพลจากสื่อมวลชนเท่านั้น หากแต่ผู้รับสารเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาของสารเพื่อสนองตอบความต้องการของตน

การวิจัยเรื่อง “แบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย” ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวเพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ชาย โดยแบ่งชุดตัวแปรความพึงพอใจในการชมละครโทรทัศน์ออกเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time) เช่น เพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา, เพราะไม่มีรายการอื่นให้ดู, เพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่าง
- 2) เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment) เช่น เพื่อความสนุกสนาน, เพื่อความบันเทิง, เพื่อความสบายใจ, เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึกลึก
- 3) เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ (Relaxing) เช่น เพื่อพักผ่อน, เพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียด
- 4) เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance) เช่น เพื่อสำรวจความเป็นจริง, เพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตและหาเอกลักษณ์ให้กับตัวเอง, เพื่อหาความรู้
- 5) เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น, เพื่อให้มีโอกาสใช้เวลาอยู่ร่วมกับคนในครอบครัว

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์
ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูงอายุ	รวม *	รวมทั้ง หมด *
1. เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time)					
1.1 เพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่า เวลา	0	1	3	4	19
1.2 เพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม	0	1	1	2	
1.3 เพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่าง	4	5	4	13	
2. เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment)					
2.1 เพื่อความสนุกสนาน	3	5	6	14	40
2.2 เพื่อความบันเทิง	2	3	5	10	
2.3 เพื่อความสบายใจ	4	2	2	8	
2.4 เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก	2	3	3	8	
3. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ (Relaxing)					
3.1 เพื่อพักผ่อน					19
3.2 เพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียด	1	3	0	4	
	6	5	4	15	
4. เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance)					
4.1 เพื่อสำรวจความเป็นจริง	2	6	5	13	38
4.2 เพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิต หรือเพื่อหาเอกลักษณ์ให้กับตัวเอง	6	7	2	15	
4.3 เพื่อหาความรู้	3	5	2	10	
5. เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น					
5.1 เพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น	0	1	0	1	2
5.2 เพื่อให้มีโอกาสนำเวลาอยู่ร่วมกับ ครอบครัว	0	0	1	1	
รวมทั้งหมด	33	47	38	118	118

หมายเหตุ : * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ความพึงพอใจที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ เพื่อความเพลิดเพลินมากที่สุด จำนวน 40 คะแนน รองลงมา เพื่อต้องการข่าวสาร จำนวน 38 คะแนน เพื่อใช้เวลาว่างและเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ จำนวน 19 คะแนน เท่ากัน และสุดท้ายเพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 2 คะแนน ตามลำดับ

จากตารางดังกล่าว สามารถจำแนกความพึงพอใจของผู้ชายจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment)

ตารางที่ 5.2 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลิน

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูง อายุ	รวม
1. เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment)				
1.1 เพื่อความสนุกสนาน	3	5	6	14
1.2 เพื่อความบันเทิง	2	3	5	10
1.3 เพื่อความสบายใจ	4	2	2	8
1.4 เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก	2	3	3	8
รวม	11	13	16	40

ความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลินเป็นชุดตัวแปรความพึงพอใจที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์มากที่สุด จากตารางข้างต้น เมื่อจำแนกรายละเอียด พบว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานมากที่สุด จำนวน 14 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อความบันเทิง จำนวน 10 คน เพื่อความสบายใจและเพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก จำนวน 8 คนเท่ากัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อจำแนกความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อความสบายใจมากที่สุด จำนวน 4 คน รองลงมา เพื่อความสนุก

สนาน จำนวน 3 คะแนน เพื่อความบันเทิงและเพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก จำนวน 2 คะแนนเท่ากัน ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มวัยทำงาน พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานมากที่สุด จำนวน 5 คน เพื่อความบันเทิงและเพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก จำนวน 3 คนเท่ากัน และเพื่อความสบายใจ จำนวน 2 คน ตามลำดับ

ในขณะที่กลุ่มวัยผู้สูงอายุ พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานมากที่สุด จำนวน 6 คน เพื่อความบันเทิง จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก จำนวน 3 คน และเพื่อความสบายใจ จำนวน 2 คน ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์เพื่อความเพลิดเพลินมากที่สุด คือ กลุ่มวัยผู้สูงอายุ ซึ่งมีคะแนนรวม 16 คะแนน รองลงมา คือ กลุ่มวัยทำงาน ได้รับความพึงพอใจ 13 คะแนน และสุดท้าย กลุ่มวัยเรียน ได้รับความพึงพอใจ 11 คะแนน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถอธิบายความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลินของผู้ชาย ได้ดังนี้

ความพึงพอใจหลักที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ คือ ความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment) ซึ่งเป็นความพึงพอใจในแง่ของการหาความสนุกจากการใช้สื่อ จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อความสบายใจมากที่สุด ซึ่งตรงกับข้ามกับกลุ่มวัยทำงานและกลุ่มวัยผู้สูงอายุที่ได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานมากที่สุด อย่างไรก็ตามจากข้อมูลข้างต้นไม่สามารถบอกลงไปได้ว่า เหตุผลที่กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานน้อยกว่ากลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุ เนื่องจากละครโทรทัศน์ให้ความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานกับกลุ่มวัยเรียนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการดำเนินชีวิตประจำวันโดยทั่วไปของกลุ่มวัยเรียนมีกิจกรรมอื่นที่ให้ความสนุกสนานกับกลุ่มวัยเรียนมากกว่าการชมละครโทรทัศน์ อาทิ การทำกิจกรรมกับเพื่อน หรือการเล่นกีฬา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มวัยเรียนส่วนใหญ่มักเล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ หลังเลิกเรียน และผู้ชายในกลุ่มนี้ให้ความ

สำคัญกับกิจกรรมเหล่านั้นมากกว่าการชมละครโทรทัศน์อยู่แล้ว ดังนั้นความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานของกลุ่มวัยเรียนจึงค่อนข้างได้รับน้อยกว่ากลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุ แต่ความพึงพอใจที่ได้รับกลับเป็นเรื่องของความสบายใจเสียมากกว่า ทั้งนี้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ชายวัยเรียนที่กล่าวว่าได้รับความพึงพอใจเพื่อความสบายใจจากการชมละครโทรทัศน์ เป็นผู้ชมที่รู้สึกว่าคุณเองได้รับความพึงพอใจจากราวในละครที่ค่อนข้างมีความสุข สมหวัง โดยกลุ่มดังกล่าวตอบว่าถ้าดูละครแล้วไม่สบายใจก็อย่าดูเสียดีกว่า ในขณะที่ความพึงพอใจที่ได้รับในชุดตัวแปรความเพลิดเพลินของกลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุกลับเป็นเรื่องของความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งอาจหยิบคำอธิบายของกลุ่มวัยเรียนมาใช้อธิบายได้ คือ เนื่องจากกิจวัตรประจำวันหรือหน้าที่การงานของกลุ่มคนทั้งสองกลุ่มค่อนข้างซ้ำซากจำเจ และประสบกับปัญหา ๆ การชมละครโทรทัศน์จึงเข้ามาทดแทนความเครียดในชีวิตประจำวันโดยให้ความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งอาจหาได้ยากในชีวิตประจำวันของคนทั้งสองกลุ่ม ความพึงพอใจของกลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุในชุดตัวแปรความพึงพอใจนี้ จึงค่อนข้างเป็นความพึงพอใจของความสนุกสนานและความบันเทิงเสียมาก

2. เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance)

ตารางที่ 5.3 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเพื่อต้องการข่าวสาร

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูง อายุ	รวม
1. เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance)				
1.1 เพื่อสำรวจความเป็นจริง	2	6	5	13
1.2 เพื่อหาคำแนะนำในการ ดำเนินชีวิตและหา เอกลักษณ์ให้กับตัวเอง	6	7	2	15
1.3 เพื่อหาความรู้	3	5	2	10
รวม	11	18	9	38

ความพึงพอใจเพื่อต้องการข่าวสาร เป็นชุดตัวแปรความพึงพอใจอันดับสองของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางข้างต้น พบว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตและหาเอกลักษณ์ให้กับตนเองมากที่สุด จำนวน 15 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อสำรวจความเป็นจริง จำนวน 13 คน และความพึงพอใจเพื่อหาความรู้ จำนวน 10 คน ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรายละเอียดของความพึงพอใจเพื่อต้องการข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตหรือหาเอกลักษณ์ให้กับตนเองมากที่สุด จำนวน 6 คน รองลงมา เพื่อหาความรู้ จำนวน 3 คน และเพื่อสำรวจความเป็นจริง จำนวน 2 คน ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มวัยทำงาน พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตหรือหาเอกลักษณ์ให้กับตนเองมากที่สุดเช่นเดียวกับกลุ่มวัยเรียน จำนวน 7 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อสำรวจความเป็นจริง จำนวน 6 คน และเพื่อหาความรู้ จำนวน 5 คน ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มวัยผู้สูงอายุได้รับความพึงพอใจเพื่อสำรวจความเป็นจริงมากที่สุด จำนวน 5 คน และเพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตและหาเอกลักษณ์ให้กับตนเองและเพื่อหาความรู้ จำนวน 2 คนเท่ากัน ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนรวมของตัวแปรชุดนี้ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มวัยทำงานเป็นวัยที่ได้รับความพึงพอใจเพื่อต้องการข่าวสารมากที่สุด จำนวน 18 คน รองลงมา คือ กลุ่มวัยเรียน จำนวน 11 คน และกลุ่มวัยผู้สูงอายุ จำนวน 9 คน ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น สามารถอธิบายความพึงพอใจเพื่อต้องการข่าวสารของผู้ชายโดยใช้ปัจจัยเรื่องวัยและลักษณะการดำเนินชีวิตของผู้ชายแต่ละกลุ่ม เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงความพึงพอใจด้านนี้มากขึ้น กล่าวคือ เนื่องจากกลุ่มวัยเรียนและกลุ่มวัยทำงานเป็นวัยที่อ่อนทั้งอายุและประสบการณ์ ดังนั้น เมื่อผู้ชายทั้งสองกลุ่มดังกล่าว ชมเรื่องราวในละครโทรทัศน์ และพบว่าเนื้อหาในละครโทรทัศน์สามารถตอบสนองความต้องการข่าวสารของตน เช่น ต้องการคำแนะนำหรือแนวในการดำเนินชีวิต หรือเพื่อหาแบบอย่างในการปฏิบัติตน (หาเอกลักษณ์ให้กับตนเอง) ผู้ชายกลุ่ม

ดังกล่าว จึงได้รับความพึงพอใจเพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตหรือหาเอกลักษณ์ให้กับตนเอง มากกว่าเมื่อเทียบกับผู้ชายวัยผู้สูงอายุที่ผ่านประสบการณ์มาก จึงไม่เห็นความจำเป็นของความพึงพอใจด้านนี้ แต่ความพึงพอใจที่ผู้สูงอายุได้รับ กลับเป็นความพึงพอใจเพื่อสำรวจความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มวัยผู้สูงอายุส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตประจำวันอยู่แต่ภายในบ้าน ซึ่งมีกิจวัตรที่ซ้ำซากจำเจ การเดินทางหรือไปไหนมาไหนก็ลำบาก จนบางครั้งทำให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นขาดโอกาสในการสัมผัสกับความเป็นไปหรือสังคมภายนอก สื่อโทรทัศน์จึงเข้ามามีบทบาทในการชดเชยความต้องการด้านการแสวงหาข่าวสารของผู้อายุ จะเห็นได้จากความพึงพอใจที่ผู้สูงอายุได้รับในตัวอย่างนี้ คือ เป็นความพึงพอใจเพื่อสำรวจความเป็นจริง

3. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ (Relaxing)

ตารางที่ 5.4 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูง อายุ	รวม
1. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์				
1.1 เพื่อพักผ่อน	1	3	0	4
1.2 เพื่อผ่อนคลายหรือคลาย เครียด	6	5	4	15
รวม	7	8	4	19

ความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ (Relaxing) เป็นจุดตัวอย่างของความพึงพอใจอันดับสามของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางข้างต้น พบว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียดมากที่สุด จำนวน 15 คน และได้รับความพึงพอใจเพื่อพักผ่อน จำนวน 4 คน

เมื่อจำแนกรายละเอียดของความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียดมากที่สุด จำนวน 6 คน และเพื่อพักผ่อน รองลงมา จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยทำงาน พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียดมากที่สุด จำนวน 5 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อพักผ่อน จำนวน 3 คน ตามลำดับ

และกลุ่มวัยผู้สูงอายุ พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียด จำนวน 4 คน และพบว่าไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดตอบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อพักผ่อน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนรวมความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยทำงาน ได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์มากที่สุด จำนวน 8 คน รองลงมา คือ กลุ่มวัยเรียนและวัยผู้สูงอายุ จำนวน 7 คนและ 4 คน ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ในชุดตัวแปรความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ผู้ชาย ได้รับความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายและคลายเครียดมากที่สุด โดยเฉพาะผู้ชายวัยทำงานและวัยเรียน ซึ่งความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายและคลายเครียดของกลุ่มวัยเรียน ค่อนข้างสอดคล้องกับ ข้อมูลการวิเคราะห์ความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลินของกลุ่มวัยเรียนข้างต้น กล่าวคือ ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลินของกลุ่มวัยเรียน พบว่า กลุ่มวัยเรียน ได้รับความพึงพอใจเพื่อความสบายใจมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าความพึงพอใจที่ได้รับเป็นความพึงพอใจจากการชมเรื่องราวในละครที่มีเนื้อหาไม่เครียด และตัวละครค่อนข้างสมหวัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ชุดตัวแปรความพึงพอใจเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ที่กลุ่มวัยเรียน ได้รับความพึงพอใจเพื่อพักผ่อนหรือคลายเครียดจากการชมละครโทรทัศน์มากที่สุด เช่นเดียวกับกลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุ ที่ ได้รับความพึงพอใจเพื่อพักผ่อนหรือคลายเครียดจากการชมละครโทรทัศน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในชุดตัวแปรความพึงพอใจเพื่อความเพลิดเพลิน ที่กลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุ ได้รับความพึงพอใจเพื่อความสนุกสนานมากที่สุด รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อความบันเทิง และเพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การชมละครโทรทัศน์ของผู้ชายวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุ เป็นการชมละครโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง ในขณะที่เดียวกัน ผู้ชายเหล่านั้นก็ ได้รับความพึงพอใจเพื่อพักผ่อนหรือคลายเครียดไปพร้อม ๆ กัน

4. เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time)

ตารางที่ 5.5 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาว่าง

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูง อายุ	รวม
1. เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time)				
1.1 เพื่อใช้เวลาให้หมดไป หรือเพื่อฆ่าเวลา	0	1	3	4
1.2 เพราะไม่มีรายการอื่นให้ ชม	0	1	1	2
1.3 เพื่อให้มีอะไรทำช่วงเวลา ว่าง	4	5	4	13
รวม	4	7	8	19

ความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาว่าง เป็นชุดตัวแปรความพึงพอใจอันดับสี่ของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางข้างต้น พบว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำช่วงเวลาว่างมากที่สุด จำนวน 13 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา จำนวน 4 คน และ เพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม จำนวน 2 คน ตามลำดับ

เมื่อจำแนกความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยเรียนได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่าง จำนวน 4 คน และไม่พบว่ามี ความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา และเพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม แต่อย่างใด

สำหรับกลุ่มวัยทำงาน พบว่า กลุ่มวัยทำงานได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำใน ช่วงเวลาว่างมากที่สุด เช่นเดียวกับกลุ่มวัยเรียน คือ มีจำนวน 5 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจ เพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา และเพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม จำนวน 1 คนเท่านั้น

ส่วนกลุ่มวัยผู้สูงอายุ พบว่า ได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่างมากที่สุด เช่นเดียวกับกลุ่มวัยเรียนและวัยทำงาน คือ มีจำนวน 4 คน รองลงมา เป็นความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา จำนวน 3 คน และเพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม จำนวน 1 คน ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่าง ซึ่งเป็นความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ตอบมากที่สุด โดยเฉพาะผู้ชายวัยเรียนและวัยทำงาน ซึ่งอาจมองย้อนกลับไปได้ว่าเหตุผลที่การชมละครโทรทัศน์เพื่อใช้เวลาว่างของกลุ่มวัยเรียนและวัยทำงาน แทบจะไม่ตอบว่าชมละครโทรทัศน์เพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา หรือเพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองวัยค่อนข้างเป็นกลุ่มคนที่มีกิจกรรมทำตลอดเวลา การชมละครโทรทัศน์จึงไม่ใช่การฆ่าเวลา แต่เป็นการทำให้มีอะไรทำในช่วงนั้น ขณะเดียวกัน เหตุผลเพราะไม่มีรายการอื่นให้ชมก็ไม่ถูกนำมาใช้ เพราะกลุ่มวัยเรียนและวัยทำงาน เป็นกลุ่มคนที่ค่อนข้างเปิดรับสื่อโทรทัศน์ได้หลากหลาย ดังนั้นจึงสามารถชมรายการโทรทัศน์ได้มากกว่าและมีตัวเลือกมากกว่า จนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองวัยนี้ไม่รู้สึกรู้สีกว่าการชมละครโทรทัศน์เป็นการถูกบีบบังคับทางอ้อมจากรายการที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัด สำหรับกลุ่มวัยผู้สูงอายุแม้ว่าส่วนใหญ่จะ ได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีอะไรทำในช่วงเวลาว่างเช่นเดียวกับกลุ่มวัยเรียนและวัยทำงาน แต่จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลาของกลุ่มวัยผู้สูงอายุก็มีจำนวนมากพอสมควร เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานหรือเป็นวัยที่ปลดเกษียณจากการทำงานแล้ว ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีเวลาว่างมาก อีกทั้งกิจวัตรประจำวันก็จำเอยู่ภายในบ้าน ทำให้การเปิดรับสื่อของผู้สูงอายุถูกนำมาใช้ให้เวลาหมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา อีกทั้งจากข้อมูลสัมภาษณ์พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักไม่สามารถเข้าออกแต่หัวค่ำเนื่องจากนอนไม่หลับ ดังนั้นการชมละครโทรทัศน์ โดยเฉพาะละครในช่วงหลังข่าวภาคค่ำของผู้สูงอายุหลายคน จึงเป็นการชมละครโทรทัศน์เพื่อฆ่าเวลาก่อนถึงเวลานอนของตน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคะแนนรวมของตัวแปรชุดนี้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มวัยผู้สูงอายุ ได้รับความพึงพอใจเพื่อใช้เวลาว่างมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายข้างต้น รองลงมา คือ กลุ่มวัยทำงาน และวัยเรียน ตามลำดับ

5. เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ตารางที่ 5.6 แสดงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยผู้สูง			รวม
	วัยเรียน	วัยทำงาน	อายุ	
1. เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น				
1.1 เพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น	0	1	0	1
1.2 เพื่อให้มีโอกาสนั่งเวลาอยู่กับครอบครัว	0	0	1	1
รวม	0	1	1	2

ความพึงพอใจเพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นชุดตัวแปรอันดับห้าของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางข้างต้น พบว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น และเพื่อให้มีโอกาสนั่งเวลาอยู่กับครอบครัว จำนวน 1 คนเท่ากัน

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ผู้ชายได้รับความพึงพอใจเพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยมากเมื่อเทียบกับตัวแปรความพึงพอใจชุดอื่น อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุที่ได้รับความพึงพอใจด้านนี้ พอสรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างวัยทำงานที่ได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น (สุริยะ) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์โดยทั่วไปมักนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจกับผู้ชม ซึ่งเรื่องราวในละครโทรทัศน์นั้นสามารถนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนากับผู้ที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จัก เพื่อสร้างความสนิทสนมได้ หรือบางครั้งอาจนำไปพูดคุยกับคนใกล้ชิดเพื่อกระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นขึ้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างวัยผู้สูงอายุที่ได้รับความพึงพอใจเพื่อให้มีโอกาสนั่งเวลาอยู่กับครอบครัว (ทัศนเทพ) กล่าวว่า การชมละครโทรทัศน์เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวของตน เนื่องจากเป็นเวลาที่สมาชิกว่างเว้นจากภาระกิจประจำวัน เป็นเวลาที่ทุกคนได้มาอยู่พร้อมหน้ากันและทำกิจกรรมร่วมกัน โดย

มองว่า การชมละครโทรทัศน์เป็นกิจกรรมที่ให้ความเป็นส่วนตัวมากกว่าการออกไปเที่ยวนอกบ้าน หรือทานข้าวนอกบ้านพร้อมกันทั้งครอบครัว

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของความพึงพอใจที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้รวมคะแนนความพึงพอใจของชุดตัวแปรทั้งหมดของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์มากที่สุด คือ กลุ่มวัยทำงาน มีคะแนนรวม 47 คะแนน รองลงมา คือ กลุ่มวัยผู้สูงอายุ มี 38 คะแนน และกลุ่มวัยเรียน มี 33 คะแนน ตามลำดับ

เพื่อให้ง่ายกับความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงสร้างตารางสรุปความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย จากตารางที่ 5.1 เพื่ออธิบายความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มได้รับ ดังนี้

ตาราง 5.7 สรุปการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์
ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ	วัยเรียน	วัยทำงาน	วัยผู้สูง อายุ	รวม
1. เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time)	4	7	8	19
2. เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment)	11	13	16	40
3. เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (Relaxing)	7	8	4	19
4. เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance)	11	18	9	38
5. เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	0	1	1	2
รวม	33	47	38	118